

Uw socialezekerheidsrechten in Nederland

Europese Commissie

Directoraat-generaal Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie
Directoraat D: Sociale Rechten en Inclusie
Eenheid D2: Sociale bescherming

Contact: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=2&langId=nl&acronym=contact>

*Europese Commissie
B-1049 Brussel*

Uw socialezekerheidsrechten in Nederland

Manuscript voltooid in juli 2024

Dit document is opgesteld in opdracht van de Europese Commissie, maar geeft alleen de standpunten van de auteurs weer. De Europese Commissie is niet aansprakelijk voor de gevolgen die voortvloeien uit het hergebruik van deze publicatie. Meer informatie over de Europese Unie vindt u op het internet (<http://www.europa.eu>).

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2024

© Europese Unie, 2024

Het beleid ten aanzien van hergebruik van documenten van de Europese Commissie is vastgelegd in Besluit 2011/833/EU van de Commissie van 12 december 2011 betreffende het hergebruik van documenten van de Commissie (PB L 330 van 14.12.2011, blz. 39). Tenzij anders vermeld, is hergebruik van dit document toegestaan krachtens een Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)-licentie (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Dit betekent dat hergebruik is toegestaan, mits de bron correct wordt aangegeven en eventuele wijzigingen worden vermeld.

Voor het gebruik of de reproductie van onderdelen die niet het eigendom zijn van de Europese Unie, kan het nodig zijn rechtstreeks om toestemming van de respectieve houders van het recht te verzoeken.

De kans bestaat dat we op een bepaald moment in ons leven een beroep moeten doen op een socialezekerheidsuitkering. Zulke uitkeringen zijn beschikbaar voor mensen die in hun eigen land wonen en voldoen aan de voorwaarden, maar u hebt er ook recht op als u afkomstig bent uit een EU-land en legaal in Nederland woont en werkt. Lees hier meer over de voorwaarden, waar u recht op hebt en hoe u een uitkering aanvraagt.

Inhoudsopgave

FAMILIE.....	6
Bijdragen voor kinderen.....	7
Kinderopvangtoeslag.....	8
Ouderschap.....	9
GEZONDHEID.....	14
Gezondheidszorg.....	15
Langdurige zorg.....	16
ARBEIDSONGESCHIKTHEID.....	19
Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.....	20
Arbeidsongevallen en beroepsziekten.....	23
Loondoorbetaling en uitkeringen bij ziekte.....	24
NABESTAANDEN EN OUDERDOM.....	26
Ouderdomspensioen.....	27
Nabestaandenuitkering.....	28
BIJSTANDSUITKERINGEN.....	31
Bijstandsuitkeringen.....	32
WERKLOOSHEID.....	34
Werkloosheid.....	35
EERDERE PERIODEN VAN VERZEKERING IN ANDERE LIDSTATEN.....	37
Naar het buitenland verhuizen.....	38
INGEZETENSCHAP.....	40
Ingezetenschap.....	41

Familie

Bijdragen voor kinderen

Hier kunt u lezen welke bijdragen er in Nederland zijn voor kinderen.

Deze bijdragen omvatten:

- De kinderbijslag
- Het kindgebonden budget

In welke situatie heb ik recht op bijdragen?

U heeft recht op kinderbijslag en kindgebonden budget als u legaal in Nederland woont of werkt en hier belasting betaalt, een of meer kinderen heeft en aan de voorwaarden voldoet.

Aan welke voorwaarden moet ik voldoen?

U krijgt kinderbijslag als u:

- verzekerd bent onder de volksverzekeringen - lees [hier](#) meer;
- een of meer kinderen onder de 18 jaar oud heeft;
- het kind verzorgt of onderhoudt.

U krijgt kindgebonden budget, als u:

- kinderbijslag ontvangt;
- het inkomen van uw huishouden niet boven een bepaald bedrag uitkomt (voor meer informatie kunt u de volgende link openen: <https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/privetoelagen/kindgebonden-budget/>);
- niet een te hoog bedrag aan spaargeld heeft.

Waar heb ik recht op en hoe kan ik daar aanspraak op maken?

Kinderbijslag

[Kinderbijslag](#) is niet afhankelijk van uw inkomen. Het bedrag wordt aan het eind van elk kwartaal betaald. De huidige bedragen van kinderbijslag kunnen [op de website](#) van de Sociale Verzekeringsbank gecontroleerd worden.

U kunt kinderbijslag aanvragen voor uw eigen kinderen (waaronder geadopteerde kinderen) en aangehuwde kinderen (of kinderen van uw geregistreerde partner of de partner met wie u een gezamenlijke huishouding voert). Voor pleegkinderen die als een eigen kind worden onderhouden en opgevoed kan ook aanspraak op kinderbijslag gemaakt worden.

Er kan ook kinderbijslag worden betaald voor kinderen die niet bij hun ouders wonen of bij een niet-verzekerde ouder wonen als de andere ouder verzekerd is. Ouders dienen dan wel te voldoen aan de onderhoudsvoorwaarden.

Er kan dubbele kinderbijslag betaald worden als de kinderen niet thuis wonen. Voor kinderen jonger dan 16 geldt de voorwaarde dat zij niet thuis wonen omdat zij studeren of gehandicapt zijn. Er kan dubbele kinderbijslag betaald worden als de kinderen tussen 3 en 18 jaar oud zijn, een handicap hebben en thuis wonen.

Kindgebonden budget

Naast kinderbijslag bestaat er ook een bijkomende vergoeding die afhankelijk is van het inkomen en vermogen van de ouders, de gezinssituatie, het aantal kinderen en hun leeftijd. Dit is het [kindgebonden budget](#) (kgb).

Verklarende woordenlijst

- **Sociale Verzekeringsbank (SVB):** Uitvoeringsinstelling op het gebied van sociale zekerheid in Nederland, verantwoordelijk voor de uitvoering van de kinderbijslag en enkele andere regelingen.
- **Kinderbijslag:** Een niet-inkomensafhankelijke uitkering die wordt toegekend als men kinderen verzorgt en/of onderhoudt.
- **Kindgebonden budget (kgb):** Een inkomensafhankelijke toeslag om de kosten van kinderen te dekken, betaald door de Nederlandse Belastingdienst.

Meer informatie

Op de websites hieronder wordt beschreven wat uw rechten zijn (dit zijn geen websites van de Europese Commissie en geven niet de standpunten van de EC weer):

- [Kinderbijslag](#)
- [Kindgebonden budget](#)

Publicatie en website van de Europese Commissie:

- [Gezinstoelagen: uw rechten als EU-burger in het buitenland](#)

Met wie moet ik contact opnemen?

Als het kind in Nederland is geboren, stuurt de **Sociale Verzekeringsbank (SVB)** u een formulier voor de kinderbijslag toe. Zo niet, kunt u dit zelf aanvragen via [de SVB](#).

Het Kindgebonden budget krijgt u via [de Nederlandse Belastingdienst](#) en hoeft u niet zelf aan te vragen als u een andere toeslag ontvangt die door de Nederlandse Belastingdienst wordt betaald. Heeft u geen bericht gehad of ontvangt u geen andere toeslagen en denkt u hier wel recht op te hebben, dan kunt u dit aanvragen via de website van de Belastingdienst.

Als u een vraag heeft met betrekking tot uw EU-rechten, [vraag dan hulp aan de EU](#).

Kinderopvangtoeslag

Hier kunt u lezen over de bijdrage voor de kinderopvang in Nederland.

In welke situatie heb ik recht op vergoedingen?

Als een of meer kinderen naar de kinderopvang (dagopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang) gaan, kunnen de ouders onder bepaalde voorwaarden de **kinderopvangtoeslag** aanvragen. Ook alleenstaande ouders, co-ouders, pleegouders en adoptieouders kunnen deze toeslag krijgen.

Aan welke voorwaarden moet ik voldoen?

Of u kinderopvangtoeslag krijgt, hangt af van verschillende voorwaarden, waarvan de belangrijkste zijn:

- u (en uw partner) moeten werken, een traject naar werk, inburgeringscursus, of een opleiding volgen;
- u moet in Nederland werken of wonen; uw partner moet in Nederland, een ander EU- of EER-land of Zwitserland werken of wonen;
- uw kind moet naar een geregistreerde; kinderopvangorganisatie gaan.

Op [de website van Dienst Toeslagen](#) vindt u alle voorwaarden voor kinderopvangtoeslag. Op deze website kunt u ook deze toeslag aanvragen.

Waar heb ik recht op en hoe kan ik daar aanspraak op maken?

Hoeveel kinderopvangtoeslag u krijgt, hangt af van het inkomen van het huishouden, het aantal uren kinderopvang en het [uurtarief van de kinderopvanginstelling](#). De Belastingdienst vertelt u na de

aanvraag van de toeslag hoeveel u krijgt. De kinderopvangtoeslag wordt door de Nederlandse Belastingdienst betaald.

Formulieren

Op de website van de Nederlandse Belastingdienst kunt u de kinderopvangtoeslag aanvragen en om meer hulp vragen (zie de rubriek hieronder "Met wie moet ik contact opnemen?").

Meer informatie

Op de websites hieronder wordt beschreven wat uw rechten zijn (dit zijn geen websites van de Europese Commissie en geven niet de standpunten van de EC weer):

- [Over kinderopvangtoeslag](#)
- [Meer over kinderopvangtoeslag](#)
- [Meer over kinderopvangtoeslag in het Engels "My child goes to a childcare centre"](#)

Publicatie en website van de Europese Commissie:

- [Gezinstoelagen: uw rechten als EU-burger in het buitenland](#)

Met wie moet ik contact opnemen?

Aanvragen voor de kinderopvangtoeslag dienen via de [website van de Belastingdienst](#) ingediend te worden.

Als u een vraag heeft met betrekking tot uw EU-rechten, [vraag dan hulp aan de EU](#).

Ouderschap

Hier kunt u lezen over vergoedingen voor ouderschap in Nederland. Deze vergoedingen omvatten:

- Kraamhulp
- Bevallingsverlof/ adoptie en pleegzorg
- Geboorteverlof
- De regeling Zelfstandige en Zwanger (ZEZ)
- Ouderschapsverlof

In welke situatie heb ik recht op toelagen?

- **Kraamhulp:** U krijgt een kind, woont of werkt legaal in Nederland en bent verzekerd onder de [Zorgverzekeringswet](#) (Zvw).
- **Bevallingsverlof:** (Regeling zelfstandige en zwanger): De uitkering wordt verstrekt voor de periode dat u verlof neemt om te bevallen.
- **Adoptie- en pleegzorgverlof:** de uitkering wordt verstrekt voor de periode dat een ouder verlof opneemt om een adoptie- of pleegkind in hun gezin te verwelkomen.
- **Geboorteverlof:** U bent echtgenoot of echtgenote, geregistreerd of niet-geregistreerd partner van de moeder of de juridische vader.
- **Ouderschapsverlof:** U bent de ouder van een kind jonger dan 8 jaar of u zorgt structureel voor een kind jonger dan 8 jaar.

Aan welke voorwaarden moet ik voldoen?

- **Kraamhulp:** u krijgt een kind, u woont of werkt legaal in Nederland en u bent verzekerd onder de Zorgverzekeringswet. (Zvw).
- **Bevallingsverlof:** u moet betaald werk hebben of een op inkomen gebaseerde uitkering ontvangen van het UWV en zwanger zijn.
- **Regeling zelfstandige en zwanger:** u moet zelfstandige zijn en zwanger.

- **Adoptie- en pleegzorgverlof:** u moet betaald werk hebben of een op het inkomen gebaseerde uitkering van het UWV ontvangen en een kind in uw gezin verwelkomen via adoptie of pleegzorg.
- **Geboorteverlof:** wanneer uw partner is bevallen, komt u in aanmerking voor 6 weken geboorteverlof.
- **Ouderschapsverlof:** U heeft recht op ouderschapsverlof als:
  - u de officiële ouder van uw kind of kinderen bent; of een adoptie- of pleegouder en uw kind of pleegkind op hetzelfde adres woont als u; of u woont op hetzelfde adres als het kind en bent duurzaam betrokken bij de zorg en opvoeding van het kind;
  - uw kind / pleegkind jonger dan 8 jaar oud is.

Voor meer informatie, zie hierboven “In welke situatie heb ik recht op toelagen?”

Waar heb ik recht op en hoe kan ik daar aanspraak op maken?

Verloskundige zorg

Verloskundige zorg (kraamhulp) valt onder het basispakket van uw zorgverzekering. De zorg geldt vanaf het begin van de zwangerschap tot en met 6 weken na de bevalling.

Via de website van de [Vereniging van Verloskundigen](#) (KNOV) kunt u een verloskundige in uw buurt zoeken.

Controles door een gynaecoloog in het ziekenhuis worden vergoed voor vrouwen van 36 jaar of ouder en vrouwen met een medische aandoening.

Bevalling en kraamzorg

Uw zorgverzekering dekt de verloskundige kosten en de vergoeding van postnatale zorgkosten. Als u thuis met hulp van een vroedvrouw bevult of omwille van medische redenen in het ziekenhuis bevult, betaalt de basisverzekering alle kosten.

Wilt u in het ziekenhuis bevallen zonder dat dat medisch geadviseerd werd, dan betaalt u de kosten gedeeltelijk zelf. Sommige aanvullende verzekeringen vergoeden een ziekenhuisbevalling.

Als u gebruik wil maken van kraamzorg, dient u uiterlijk 5 maanden voor de geboorte contact op te nemen met een kraamzorginstelling. Kraamzorg duurt maximaal 10 dagen en valt onder het basispakket van de zorgverzekering. Er geldt wel een verplichte eigen bijdrage van 4,10 EUR per uur. Vraag uw zorgverzekeraar of u zelf een kraamzorginstelling kunt kiezen.

Daarnaast dekt de Wet Langdurige Zorg (Wlz.) gewone controles voor het kind bij het Consultatiebureau.

Bevallingsverlof

U heeft recht op zwangerschapsverlof vanaf 6 tot 4 weken voor de dag na de uitgerekenede bevallingsdatum (10 tot 8 weken bij meerlingen). U mag deze datum zelf bepalen. Dit verlof duurt tot en met de dag van de bevalling.

Na de bevalling, heeft u recht op minstens 10 weken bevallingsverlof.

Het zwangerschapsverlof en bevallingsverlof moeten samen minstens 16 weken zijn (20 weken bij twee- of meerlingen).

Bij adoptie of pleegzorg hebben beide ouders recht op 6 weken betaald adoptie- en pleegzorgverlof.

U moet uiterlijk 3 weken voordat u met zwangerschapsverlof wilt gaan een [Zwangerschapsverklaring](#) aan uw werkgever geven.

Uitkering bij zwangerschap en bevalling

Het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) betaalt u 100 procent van uw eerdere loon door gedurende het verlof. Er geldt een maximum dagelijks belastbaar salaris van 277,44 EUR. In principe vraagt de werkgever de uitkering aan namens de werknemer. Als u geen werkgever heeft, moet u de uitkering zelf aanvragen.

Als uw dagelijks inkomen lager is dan het minimuminkomen (sociaal minimum), kunt u recht hebben op een toeslag op basis van de Toeslagenwet.

Als u ziek wordt als gevolg van uw zwangerschap voordat uw verlof begint, dan krijgt u een ziekte-uitkering die even hoog is als uw salaris. Als u na uw verlof niet kunt werken vanwege uw zwangerschap of bevalling, krijgt u hetzelfde salaris tot 104 weken doorbetaald.

Tijdens uw zwangerschapsverlof en bevallingsverlof bouwt u vakantiedagen op. Uw werkgever mag u niet vragen om vakantiedagen op te nemen voor uw verlof.

Als u als zelfstandige werkt, dan kunt u zelf via UWV een uitkering aanvragen op basis van de **Regeling Zelfstandige en Zwanger (ZEZ)**. Hoeveel u krijgt, is afhankelijk van uw inkomen in het jaar voorafgaand aan de uitkering en kan het minimumloon niet overstijgen (1934,40 EUR/maand).

Geboorteverlof

Vaders of partners (ook partners van hetzelfde geslacht) hebben het recht op één week geboorteverlof binnen de eerste vier weken na de geboorte. Na het geboorteverlof kunt u maximaal vijf weken extra geboorteverlof opnemen (d.w.z. vijf keer het aantal uren dat u per week werkt) binnen de eerste zes maanden na de geboorte. U moet extra geboorteverlof/partnerverlof vier weken van tevoren aanvragen.

De eerste week geboorteverlof wordt betaald door de werkgever (100% van uw loon). Tijdens het aanvullend verlof heeft u recht op een uitkering van 70% van uw loon (maximumdagloon: 192,11 EUR (=70% van het maximumdagloon)). In principe vraagt de werkgever de uitkering aan namens de werknemer. Als u geen werkgever heeft, moet u de uitkering zelf aanvragen.

Verlof voor adoptie of pleegzorg
Werknemers kunnen 6 weken verlof opnemen in de periode van 4 weken voor de dag van adoptie of start pleegzorg tot 26 weken na die dag. U heeft recht op een uitkering van 100% van het dagloon (dagmaximum: EUR 192,11). In principe vraagt de werkgever de uitkering aan namens de werknemer.

Ouderschapsverlof

In Nederland bestaat er individueel ouderschapsverlof voor ouders/hoofdverzorgers in loondienst van kinderen (ook geadopteerde of pleegkinderen) tot acht jaar. Het kan gedeeltelijk worden opgenomen als betaald verlof. Voor elk kind kan elke ouder die individueel recht heeft op ouderschapsverlof verlof van maximaal 26 keer het aantal werkuren per week opnemen waarvan negen weken worden uitbetaald als ze in het eerste jaar na de bevalling worden opgenomen. De hoogte van de ouderschapsuitkering bedraagt 70% van het persoonlijk loon met een maximum van €185,20 per dag. Het verlof kan parttime of fulltime worden opgenomen. In principe vraagt de werkgever de uitkering aan namens de werknemer. Als u geen werkgever heeft, moet u de uitkering zelf aanvragen.

Verklarende woordenlijst

- **Zorgverzekeringswet (Zvw)**: Wet die een zorgverzekering verplicht stelt voor iedereen die in Nederland woont of werkt.
- **Wet langdurige zorgverzekering (Wlz)**: Wet die een verzekering voor algemene langdurige zorg voorziet in geval van individueel onverzekerbaar gezondheidsrisico's voor mensen die wonen of werken in Nederland en ernstige, langdurige zorgbehoeften hebben, in een instelling of thuis verblijven (kwetsbare ouderen en mensen met een ernstige handicap, chronische ziekte of handicap die de hele dag intensieve zorg of begeleiding nodig hebben).
- **Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)**: Een Nederlandse uitvoeringsinstelling die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de werknemersverzekeringen (werkloosheid, ziekte, arbeidsongeschiktheid).
- **Zwangerschaps-, moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsuitkering (of WAZO, Wet Arbeid en Zorg)**: Wet waarin de regelingen voor zwangerschaps- en bevallingsverlof, vaderschapsverlof en ouderschapsverlof zijn vastgesteld
- **Zelfstandig en Zwanger-regeling (ZEZ)**: Uitkering van 16 weken voor zelfstandigen maximaal gelijk aan het minimumloon.
- **Zwangerschapsverklaring**: Als u zwanger bent, moet u een 'zwangerschapsverklaring' van de arts aan uw werkgever bezorgen. De verklaring bevat o.a. de uiterekende datum.
- **Kraamzorg/ kraamhulp**: De zorg voor moeder en kind tijdens en na de bevalling. Kraamzorg wordt gegeven door een kraamverzorgster.
- **Consultatiebureau**: Een instelling waar men terecht kan voor preventieve gezondheidszorg voor kinderen van 0 tot 4 jaar.
- **Toeslagenwet**: een Nederlandse wet die door UWV wordt uitgevoerd. De toeslag op basis van deze wet verhoogt het inkomen van uitkeringsgerechtigden tot het niveau van het sociaal minimum.

Formulieren

- **Verloskundige zorg**: U kunt verloskundige zorg aanvragen via uw ziektekostenverzekering.
- **Zwangerschaps- en moederschapsverlof**: Bent u in loondienst, dan vraagt uw werkgever de uitkering voor u aan via het UWV. Neem uiterlijk drie weken voor het begin van uw verlof contact op met uw werkgever. Als u zelfstandige bent of een op het inkomen gebaseerde uitkering ontvangt, kunt u een zwangerschapsuitkering (in het Nederlands) aanvragen bij het UWV.
- **Adoptie- en pleegzorgverlof**: als u in loondienst bent, vraagt uw werkgever de uitkering voor u aan via het UWV. Als u een op het inkomen gebaseerde uitkering ontvangt, kunt u de adoptie- en pleegzorguitkering aanvragen bij het UWV. De aanvraag moet 2 weken voor aanvang van uw verlof worden gedaan.
- **Geboorteverlof**: in principe vraagt de werkgever de uitkering namens de werknemer aan via het UWV. Om geboorteverlof aan te vragen, moet de werknemer de werkgever ten minste vier weken van tevoren aanschrijven. De aanvraag moet het aantal uren en de werkdag(en) aangeven waarop de werknemer verlof wil opnemen, evenals de verwachte begin- en einddatum van het verlof.
- **Ouderschapsverlof**: in principe vraagt de werkgever de uitkering namens de werknemer aan via het UWV.
- Om ouderschapsverlof aan te vragen, moet u uw werkgever ten minste twee maanden van tevoren aanschrijven (in het Nederlands). In uw aanvraag moet u het aantal uren en de werkdag(en) vermelden waarop u verlof wilt opnemen, alsmede de begin- en einddatum van uw ouderschapsverlof.

Meer informatie

Op de websites hieronder wordt beschreven wat uw rechten zijn (dit zijn geen websites van de Europese Commissie en geven niet de standpunten van de EC weer):

- [Zwangerschaps- en bevallingsverlof](#)

Publicatie en website van de Europese Commissie:

- [Gezinstoelagen: uw rechten als EU-burger in het buitenland](#)

Met wie moet ik contact opnemen?

- Met een verloskundige of gynaecoloog en eventueel uw huisarts.
- Met uw werkgever, of als u als zelfstandige werkt met UWV, om de betaling van uw zwangerschapsuitkering of geboorteverlof te regelen.
- Uw zorgverzekeraar voor meer informatie over de vergoeding van verloskundige, gynaecologische en kraamzorg.
- Met een kraaminstelling om kraamhulp te regelen voor na de geboorte.
- Als u een vraag heeft met betrekking tot uw EU-rechten, [vraag dan hulp aan de EU](#).

Gezondheid

Gezondheidszorg

Hier vindt u meer informatie over verzekeringen voor gezondheidszorg in Nederland.

In welke situatie heb ik recht op gezondheidszorg?

Als u in Nederland woont of werkt en belasting betaalt, bent enerzijds verplicht een zorgverzekering te nemen (verzekeringplicht) zoals bepaald in de Zorgverzekeringswet (Zvw) en anderzijds verzekerd onder de Wet langdurige zorg (Wlz). U heeft dan recht op de vergoeding van de kosten van medische zorg uit het basispakket.

Aan welke voorwaarden moet ik voldoen?

U moet in Nederland wonen of werken (en belasting betalen) om onder de Wet langdurige zorg verzekerd te zijn. Alle personen die onder de Wet langdurige zorg verzekerd zijn moeten zoals bepaald in de Zorgverzekeringswet een zorgverzekering hebben afgesloten.

Waar heb ik recht op en hoe kan ik daar aanspraak op maken?

De twee belangrijkste polissen zijn polissen gebaseerd op zorg in natura en polissen gebaseerd op de vergoeding van de medische kosten. De inhoud van het basispakket is hetzelfde voor alle verzekerde personen. De vergoeding hangt af van uw verzekeringspolis. Uw zorgverzekeraar kan u hier meer over vertellen.

De basisverzekering zoals bepaald in de Wet langdurige zorg dekt een minimum aantal kosten die kunnen worden vergoed, jaarlijks vastgesteld door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Zie hier [de lijst vergoedingen in 2024](#).

Tandheelkundige zorg voor kinderen tot 18 jaar oud met inbegrip van preventief onderhoud, fluoride-toepassingen tot twee keer per jaar vanaf de leeftijd van zes, afdichten, parodontale zorg en chirurgische behandeling zijn opgenomen in het wettelijk omschreven dekking. Tandheelkundige zorg voor volwassenen heeft alleen betrekking op prothesen en gespecialiseerde chirurgische behandelingen als het gaat om een ernstige ontwikkelingsstoornis, groeistoornis of verworven afwijking van het tand-/kaak-/mond-systeem. Andere tandheelkundige behandelingen worden slechts bedekt door middel van vrijwillige aanvullende verzekering.

Zorg door een huisarts of medisch specialist wordt betaald via de verzekeringsmaatschappij. Een consult bij een medisch specialist verloopt via een doorverwijzing van een huisarts.

Uw verzekeraar zal u een polisblad en verzekeringsnummer geven waarmee u kunt bewijzen dat u verzekerd bent als u medische zorg nodig heeft.

Naturapolis en restitutiepolis

Er zijn verschillende soorten verzekeringspolissen. Bij een naturapolis krijgt u de volledige zorgkosten terugbetaald als de zorg geleverd werd door een gecontracteerde zorgaanbieder.

Met een naturapolis kunt u besluiten naar een niet-gecontracteerde zorgaanbieder te gaan, maar de zorgverzekeraar kan dan een korting toepassen op de vergoeding van de zorgkosten. De korting mag echter niet zo hoog zijn dat ze het verkrijgen van de zorg zou kunnen belemmeren.

Bij een restitutiepolis kiest u zelf uw zorgverleners. In de meeste gevallen krijgt u de gemaakte zorgkosten na indiening van de factuur vergoed.

'Verplicht' eigen risico

Vanaf de leeftijd van 18 jaar betalen verzekerden de eerste 385 EUR van de jaarlijkse zorgkosten zelf. Het bedrag wordt jaarlijks aangepast en wordt geïnd door de zorgverzekeraar. Dit 'verplicht' eigen risico geldt niet voor:

- de huisarts
- kraamzorg
- verloskunde
- zorg vanuit aanvullende verzekering

- hulpmiddelen in bruikleen
- eventuele eigen bijdragen en/of eigen betalingen

Daarnaast mag de verzekeraar de verzekerden (bovenop het verplicht eigen risico) een 'vrijwillig' eigen risico aanbieden van 100 EUR, 200 EUR, 300 EUR, 400 EUR of 500 EUR en een lagere premie. Hoe hoger het vrijwillig eigen risico, hoe lager de premie.

Mensen die mogelijk in aanmerking komen voor een compensatie van de verzekeringspremie kunnen dit aanvragen bij de Belastingdienst. De aanvullende vergoeding heet Zorgtoeslag.

Verklarende woordenlijst

- **Zorgverzekeringswet (Zvw):** Wet die een zorgverzekering verplicht stelt voor iedereen die in Nederland woont of werkt.
- **Zorgverzekering of basisverzekering:** Een verplichte ziektekostenverzekering voor mensen die in Nederland wonen of werken, die noodzakelijke zorg dekt.
- **Wet langdurige zorg (Wlz):** verplichte collectieve zorgverzekering in Nederland voor niet-individueel verzekerbare langdurige zorgkostenrisico's.

Meer informatie

Publicatie en website van de Europese Commissie:

- [Dekking van sociale zekerheid: uw rechten als EU-burger in het buitenland](#)

Met wie moet ik contact opnemen?

Er bestaande verschillende websites waarop u een vergelijking kunt maken tussen de verschillende aanbieders van zorgverzekeringen.

Als u op zoek bent naar advies of hulp bij uw EU-rechten, [vraag dan hulp aan de EU](#).

Langdurige zorg

Hier kunt u lezen over de verstrekkingen en vergoedingen van langdurige zorg in Nederland.

In welke situatie heb ik recht op vergoedingen?

Als u in Nederland woont of werkt en dus belasting betaalt, bent u verzekerd voor langdurige zorg op basis van de Wet langdurige zorg (Wlz).

Langdurige zorg is een algemene verzekering voor mensen met ernstige, langdurige zorgbehoeften zoals kwetsbare ouderen en mensen met een ernstige handicap. (Langdurige zorg kan worden verstrekt in een instelling of thuis.)

Aan welke voorwaarden moet ik voldoen?

Iedereen die uit het buitenland komt om zich te vestigen in Nederland en vervolgens aanspraak kan maken op de Wet langdurige zorg (Wlz) is onderworpen aan een wachttijd gelijk aan een maand voor elk jaar dat zij onder de Wlz verzekerd waren. De wachttijd duurt maximum twaalf maanden. Maar verzekeringsperioden in de EU, de EER-landen, Zwitserland en het VK worden in Nederland erkend en worden dus ook meegeteld.

De wachttijd geldt voor intramurale zorg waar de verzekerde aan het begin van de verzekering recht op heeft of voor intramurale zorg die in de eerste zes maanden na vestiging in Nederland noodzakelijk is vanwege een medische aandoening. Dit betekent niet dat personen op de wachtlijst geen zorg kunnen krijgen, maar betekent wel dat ze geen aanspraak op een vergoeding van de daaraan verbonden kosten kunnen maken onder de Wlz.

U woont of werkt in Nederland en bent verzekerd onder de Wlz. Om Wlz-zorg te krijgen heeft u een [indicatie](#) nodig van het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ).

Waar heb ik recht op en hoe kan ik daar aanspraak op maken?

Risico's die onder de Wlz vallen:

- verblijf in een zorginstelling: langdurig verblijf of plaatsing in een verpleeghuis of een speciale voorziening voor beschermd wonen voor personen met een geestelijke handicap;
- persoonlijke verzorging: hulp bij wassen, aankleden, gebruik van het toilet en eten en drinken;
- zorg die de onafhankelijkheid vergroot: hulp bij het structureren van de dag, meer controle krijgen over het eigen leven en het leren uitvoeren van huishoudelijke taken;
- verpleging: medische hulp, bijvoorbeeld wondverzorging of toedienen van injecties;
- behandeling onder de Wet langdurige zorg: een medische, paramedische of gedragsbehandeling die helpt bij het herstel of de verbetering van een bepaalde conditie;
- vervoer naar en van dagprogramma's en dagbehandeling: voor mensen die door hun medische aandoening niet zelf naar het dagprogramma of de dagbehandeling kunnen reizen.

Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) beslist of iemand recht heeft op Wlz-zorg en hoeveel. Dit heet een [Wlz-indicatie](#). Het besluit geldt voor maximaal 5 jaar.

Zorgverleners en de Bureaus Jeugdzorg bepalen de zorg voor kinderen tot 18 jaar die psychiatrische/psychologische problemen hebben.

U kunt de Wlz-zorg op twee manieren regelen:

- Gecontracteerde zorg: zorg door zorgaanbieders (thuis of in een instelling) die contracten met de regionale zorgkantoren afgesloten hebben;
- Persoonsgebonden budget (pgb): u regelt/contracteert de zorg zelf (voor persoonlijke verzorging, verpleging, begeleiding of kortdurend verblijf).

Verzekerden kunnen ervoor kiezen om hun pgb te gebruiken voor zowel zorg van informele zorgverleners, zoals een buurman of vriend, als van formele zorgverleners, zoals gespecialiseerde bureaus.

Uw regionaal zorgkantoor geeft u een polisblad en verzekeringsnummer, hiermee kunt u bewijzen dat u verzekerd bent.

Verklarende woordenlijst

- **Wet langdurige zorg (Wlz):** Een in Nederland verplichte, collectieve ziektekostenverzekering voor niet-individueel verzekerbare ziektenkostenrisico's.
- **Regionaal zorgkantoor:** zorgkantoren die namens de zorgverzekeraars in de regio waar u woont actief zijn.
- **Persoonsgebonden budget (pgb):** Een budget binnen de Wlz om zorg onafhankelijk in te kopen.
- **Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ):** Bepaalt of u recht heeft op Wlz-zorg, de Wlz-indicatie.
- **Wlz-instellingen:** Instellingen waar u (tijdelijk) woont en zorg krijgt.

Formulieren

[Aanvraag Wlz](#)

Meer informatie

Op de websites hieronder wordt beschreven wat uw rechten zijn (dit zijn geen websites van de Europese Commissie en geven niet de standpunten van de EC weer):

- [Zelf Wlz-zorg aanvragen](#)
- [Meer over de Wlz](#)
- Persoonsgebonden budget (pgb)
- [CIZ \(Centrum indicatiestelling zorg\)](#)

Publicatie en website van de Europese Commissie:

- [Dekking van sociale zekerheid: uw rechten als EU-burger in het buitenland](#)

Met wie moet ik contact opnemen?

- Als u op zoek bent naar advies of hulp bij uw EU-rechten, [vraag dan hulp aan de EU](#).

Arbeidsongeschiktheid

Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen

Hier kunt u lezen over arbeidsongeschiktheidsuitkeringen in Nederland. Binnen de arbeidsongeschiktheidsregeling (WIA-regeling) wordt onderscheid gemaakt tussen volledige en permanente arbeidsongeschiktheid (IVA-uitkering) en gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid (WGA-uitkering).

In welke situatie heb ik recht op uitkeringen?

Als u door arbeidsongeschiktheid niet in staat bent te werken, betaalt uw werkgever maximaal 104 weken minstens 70% van uw salaris door. Als u geen werkgever meer heeft, maar wel onder het stelsel van werknemersverzekeringen valt, betaalt UWV de ziekte-uitkering (op basis van de Ziektewet). Na 104 weken ziekte komt u in aanmerking voor een WIA-uitkering, de uitkering voor arbeidsongeschiktheid.

WIA is de Nederlandse afkorting van de Wet werk en inkomen (naar arbeidsvermogen). De WIA is de uitkering die u krijgt als u wegens ziekte of invaliditeit niet kunt werken of minder verdient dan uw vorige inkomen uit werk.

De WIA omvat de werkhervattingsuitkering voor gedeeltelijk arbeidsgeschikte personen (*Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten*, WGA) en de inkomensvoorzieningsuitkering voor volledig arbeidsongeschikte personen (*Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten*, IVA). Het soort WIA-uitkering dat u zult ontvangen, hangt af van hoeveel u nog in staat bent te werken. U kunt in aanmerking komen voor de

- werkhervattingsuitkering (WGA) als u twee jaar of meer ziek bent geweest en in staat bent om in de toekomst te werken.
- inkomensvoorzieningsuitkering voor volledig arbeidsongeschikten (IVA) als u niet in staat bent te werken en er zeer weinig kans bestaat dat dit zal veranderen.

Zelfstandigen

Als u zelfstandige bent, kunt u een particuliere verzekering afsluiten om het risico van arbeidsongeschiktheid te dekken.

Jonggehandicapten

Jonggehandicapten kunnen vanaf 18 jaar een Wajong-uitkering aanvragen als zij niet in staat zijn om te werken en ook niet in staat zijn om op termijn enig arbeidsvermogen te ontwikkelen, kunnen recht hebben op een uitkering (Wajong). De Wajong-uitkering wordt alleen betaald aan jonggehandicapten die legaal in Nederland wonen.

Daarnaast kunnen jonggehandicapten die voor hun 30e ziek/gehandicapt worden en daardoor geen arbeidsvermogen hebben en in de toekomst ook geen arbeidsvermogen kunnen ontwikkelen, een Wajong-uitkering aanvragen als zij in het jaar voordat zij gehandicapt of ziek werden ten minste zes maanden hebben gestudeerd.

Arbeidsongevallen en beroepsziekten

Er gelden geen aparte regelingen voor arbeidsongevallen en beroepsziekten in Nederland. In deze gevallen heeft u recht op doorbetaling van uw loon door uw werkgever gedurende de eerste 104 weken of op een Ziektewet-uitkering als uw contract rechtsgeldig stopgezet werd. Na de periode van 104 weken kunt u recht hebben op een uitkering in overeenstemming met de Wet Werk en Inkomen (WIA).

Verder kunnen werknemers hun werkgever bij de burgerlijke rechtbank aanklagen en bijkomende financiële vergoeding eisen ter compensatie van de schade.

Aan welke voorwaarden moet ik voldoen?

Volledig arbeidsongeschikt (IVA)

Bent u door ziekte of invaliditeit volledig en duurzaam arbeidsongeschikt (minstens 80%) en is er geen of slechts een kleine kans op herstel? Dan kunt u na 2 jaar ziekte in aanmerking komen voor een IVA-uitkering.

Deels arbeidsongeschikt (WGA)

Bent u door uw ziekte of invaliditeit tijdelijk of gedeeltelijk (minstens 35%) arbeidsongeschikt en heeft u een werkgever? Dan kunt u na twee jaar een WGA-uitkering krijgen.

Als u minder dan 35% arbeidsongeschikt bent, heeft u geen recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering, maar u kunt een werkloosheidsuitkering aanvragen.

Jongeren met ziekte/ handicap (Wajong)

U heeft recht op een Wajong-uitkering als u legaal in Nederland woont en u op uw 18e verjaardag langdurig arbeidsongeschikt bent door ziekte of invaliditeit. U kunt ook recht hebben op een Wajong-uitkering als u in Nederland woont en gehandicapt wordt na uw 18e verjaardag en voor uw 30ste verjaardag en u minstens 6 maanden heeft gestudeerd in het jaar voordat u arbeidsongeschikt werd.

Waar heb ik recht op en hoe kan ik daar aanspraak op maken?

Volledig arbeidsongeschikt (IVA)

De IVA-uitkering is 75% van het dagloon. Het dagloon is gebaseerd op het salaris in het jaar voorafgaand aan de aanvangsdatum van de ziekte met een [maximum van 274,44 per dag](#).

Gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid (WGA)

Het bedrag van uw WGA-uitkering hangt af van hoeveel u nog kunt werken en van hoeveel u in de praktijk nog werkt.

Er zijn 3 soorten WGA-uitkeringen:

- loongerelateerd
- loonaanvullend
- vervolgutkering

U kunt een **loongerelateerde uitkering** krijgen onder de volgende voorwaarden:

- U kunt door ziekte minder dan 65% van uw vorige loon verdienen
- U heeft 26 van de laatste 36 weken voordat u ziek werd gewerkt

Als u in deze periode ook in een andere lidstaat heeft gewerkt, wordt voor de beoordeling van het recht op loongerelateerde arbeidsongeschiktheidsuitkering rekening gehouden met deze periode van werken alsof u deze in Nederland heeft vervuld.

De duur van de loongerelateerde uitkering kan worden verlengd tot maximaal 24 maanden. De duur is afhankelijk van het aantal kalenderjaren dat u gewerkt heeft in de periode voorafgaande aan het jaar waarin u ziek bent geworden. Bij het vaststellen van de duur wordt rekening gehouden met perioden van werken in een andere lidstaat.

Als u niet werkt, heeft u recht op 75% van uw laatste salaris gedurende de eerste 2 maanden en 70% van het laatste salaris daarna met een maximum van 274,44 EUR per dag.

Als u niet werkt nadat de loongerelateerde uitkering afloopt, of u verdient minder dan 50% van de overgebleven werkcapaciteit, dan ontvangt u een **loonaanvullingsuitkering** of een **vervolgutkering**. Zie [WIA](#). Als u meer dan 50% verdient, zult u een toelage bovenop uw loon uitkering ontvangen.

Als uw dagelijks inkomen lager is dan het sociaal minimum, kunt u recht hebben op een toeslag op grond van de Toeslagenwet.

Wanneer en hoe een invaliditeitsuitkering aanvragen?

U kunt in aanmerking komen voor een invaliditeitsuitkering als uw ziekte-uitkering is afgelopen of de wettelijke loondoorbetaling door de werkgever is beëindigd. U moet uiterlijk in de 93e week van uw ziekte een invaliditeitsuitkering aanvragen om inkomensverlies te voorkomen. Na 88 weken ziekte zal UWV u een brief sturen om u hierover te informeren.

Om een WIA-uitkering aan te vragen, moet u het online WIA-aanvraagformulier invullen en opsturen naar UWV. Hiervoor heeft u een DigiD-account nodig. Heeft u geen DigiD-account, regel dit dan via [digid.nl](#)

Als u een werkgever heeft en een WIA-uitkering aanvraagt, moet u de volgende documenten meesturen met uw online aanvraagformulier:

- uw medische informatie van de bedrijfsarts
- uw werkhervattingsrapport (een reeks documenten opgesteld door uw werkgever of de arbodienst over uw werkhervattingstraject)

Uw werkgever kan het werkhervattingsrapport digitaal naar UWV sturen. Als u het rapport opstuurt, moet u dat per post doen.

Jonge mensen met een ziekte/handicap (Wajong)

De Wajong-uitkering voor jonge mensen met een ziekte/handicap geeft een inkomen dat maximaal 75% (indicatieve Wajong-uitkeringscalculator) van het minimumloon bedraagt.

Als uw dagelijks inkomen lager is dan het sociaal minimum, kunt u recht hebben op een toeslag op grond van de Toeslagenwet.

Om in aanmerking te komen voor de Wajong-uitkering moet u door het UWV als arbeidsongeschikt worden beschouwd.

Verklarende woordenlijst

- **[Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen \(WIA\)](#)**: Dekt alle werknemers die als gevolg van ziekte of gebrek niet in staat zijn om met werken 65% van hun laatste inkomen hun volledige loon te verdienen. De Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen omvat twee regelingen: de Regeling terugkeer naar werk (gedeeltelijk arbeidsongeschikten) en de Regeling volledige arbeidsongeschiktheidsuitkering.
- **[Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten \(IVA\)](#)**: Voorziet in een inkomen voor volledig en permanent arbeidsongeschikten zonder of met een kleine kans op herstel.
- **[Regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsongeschikten \(WGA\)](#)**: Programma om deels arbeidsongeschikten weer aan het werk te krijgen.
- **[Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten \(Wajong\)](#)**: Regeling voor kinderen en jongeren die een langdurige ziekte of handicap hebben op hun 18e verjaardag of krijgen na hun 18^e verjaardag en voor hun 30ste verjaardag tijdens hun schoolperiode of studie.
- **[Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen \(UWV\)](#)**: een Nederlandse uitvoeringsinstelling die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de werknemersverzekeringen (werkloosheid, ziekte, arbeidsongeschiktheid).
- **[Toeslagenwet](#)**: een Nederlandse wet die door UWV wordt uitgevoerd. De toeslag op basis van deze wet verhoogt het inkomen van uitkeringsgerechtigden in bepaalde gevallen tot het niveau van het sociaal minimum.

Formulieren

- [Aanvraag voor Wajong](#)
- [Aanvraag WIA-uitkering](#)

Meer informatie

Op de websites hieronder wordt beschreven wat uw rechten zijn. Dit zijn geen websites van de Europese Commissie en geven niet de standpunten van de Europese Commissie weer:

- Aanvraag [Wajong-uitkering](#)
- Aanvraag [WIA en IVA](#)

Publicatie en website van de Europese Commissie:

- [Dekking van sociale zekerheid bij werkloosheid: uw rechten als EU-burger in het buitenland](#)

Met wie moet ik contact opnemen?

Wanneer u ziek wordt, dient u zich zo snel mogelijk ziek te melden bij uw werkgever.

Wajong, WIA en IVA: neem contact op met UWV.

Werkt u als zelfstandige, dan kunt u een vrijwillige verzekering afsluiten voor het risico op arbeidsongeschiktheid door ziekte. Voor meer informatie:

- [Verzekering voor zelfstandigen tegen ziekte of arbeidsongeschiktheid](#)

Als u op zoek bent naar advies of hulp bij uw EU-rechten, [vraag dan hulp aan de EU](#).

Arbeidsongevallen en beroepsziekten

In Nederland zijn geen aparte regelingen in geval van arbeidsongevallen en beroepsziekten. De regels voor loondoorbetaling bij ziekte en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen gelden bij alle gevallen van ziekte of arbeidsongeschiktheid.

In welke situatie heb ik recht op vergoedingen?

In Nederland zijn geen aparte regelingen in geval van arbeidsongevallen en beroepsziekten. De regels voor loondoorbetaling bij ziekte en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen gelden bij alle gevallen van ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Als u ziek wordt en in loondienst bent, dient uw werkgever minstens 70% van het loon door te betalen. Als u als uitzendkracht werkt of een werkloosheidsuitkering ontvangt, valt u onder de Ziektewet en krijgt u een uitkering van UWV.

Werkt u als zelfstandige, dan kunt een verzekering afsluiten voor het geval u ziek wordt.

Zie voor meer informatie het hoofdstuk over Arbeidsongeschiktheid.

Aan welke voorwaarden moet ik voldoen?

Wanneer u ziek wordt, dient u zich zo snel mogelijk (uiterlijk op de tweede dag van uw ziekte) ziek te melden bij uw werkgever.

Werkgevers kunnen controlevoorschriften hanteren waaraan de zieke werknemer zich dient te houden.

Waar heb ik recht op en hoe kan ik daar aanspraak op maken?

In Nederland zijn er geen afzonderlijke regelingen voor arbeidsongevallen en beroepsziekten. De regels voor ziektegeld bij ziekte- en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen zijn van toepassing op alle gevallen van ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Bovendien kunnen werknemers hun werkgever voor de burgerlijke rechtbank dagen en een aanvullende financiële vergoeding eisen ter compensatie van de schade. Wanneer 70% van uw dagelijks inkomen minder is dan het [sociaal minimum](#), dan kunt u in aanmerking komen voor een toeslag op basis van de [Toeslagenwet](#).

Verklarende woordenlijst

- **Ziektewet (ZW):** Een Nederlandse wet die uitgevoerd wordt door UWV om ervoor te zorgen dat zieke werknemers, van wie de werkgever niet verplicht is het loon bij ziekte door te betalen (bijvoorbeeld omdat zij geen werkgever meer hebben), recht hebben op een uitkering.
- **Toeslagenwet:** Een Nederlandse wet die wordt uitgevoerd door UWV. De toeslag op grond van deze wet vult het inkomen van personen die een uitkering ontvangen in bepaalde situaties aan tot het [sociaal minimum](#).
- **Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV):** een Nederlandse uitvoeringsinstelling die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de werknemersverzekeringen (werkloosheid, ziekte, arbeidsongeschiktheid).

Meer informatie

Publicatie en website van de Europese Commissie:

- [Dekking van sociale zekerheid bij werkloosheid: uw rechten als EU-burger in het buitenland](#)

Met wie moet ik contact opnemen?

Wanneer u ziek wordt, dient u zich zo snel mogelijk ziek te melden bij uw werkgever.

Als u op zoek bent naar advies of hulp bij uw EU-rechten, [vraag dan hulp aan de EU](#).

Loondoorbetaling en uitkeringen bij ziekte

Hier kunt u lezen over loondoorbetaling en uitkeringen in Nederland als u ziek wordt.

In welke situatie heb ik recht op loondoorbetaling of een uitkering?

Als u ziek wordt en in loondienst bent, dient uw werkgever minstens 70% van het loon door te betalen gedurende twee jaar. Als u als uitzendkracht werkt of een werkloosheidsuitkering ontvangt, valt u onder de Ziektewet en krijgt u van UWV een uitkering ter hoogte van 70% van het dagloon dat u gemiddeld in het jaar voor uw ziekte verdiende.

Werkt u als zelfstandige, dan kunt u een vrijwillige verzekering afsluiten voor het geval u ziek wordt. Dat kan bij UWV of bij een private verzekeraar.

Aan welke voorwaarden moet ik voldoen?

Wanneer u ziek wordt, dient u zich zo snel mogelijk (uiterlijk op de tweede dag van uw ziekte) ziek te melden bij uw werkgever. Als u geen arbeidsovereenkomst heeft, moet u een uitkering aanvragen en uw ziekte bij UWV melden.

Werkgevers zullen controlevoorschriften hanteren waaraan de zieke werknemer zich dient te houden.

Waar heb ik recht op en hoe kan ik daar aanspraak op maken?

Als u ziek bent, ontvangt u minstens 70% van uw inkomen van uw werkgever of van UWV. Dit bedrag krijgt u gedurende de eerste 2 jaar van uw ziekte. Bij een contract voor bepaalde tijd, loopt de loondoorbetaling tijdens ziekte nooit langer door dan de duur van het contract. Daarna heeft u recht op een uitkering van UWV.

Als u een uitkering ontvangt van UWV wordt uw uitkering gebaseerd op het laatst verdiende loon, met een maximum van 274,44 EUR per dag (maximum dagloon).

Wanneer 70% van uw dagelijks inkomen minder is dan het [sociaal minimum](#), dan kunt u in aanmerking komen voor een toeslag op basis van de [Toeslagenwet](#).

Verklarende woordenlijst

- **Ziektewet:** Een Nederlandse wet die uitgevoerd wordt door UWV om ervoor te zorgen dat zieke werknemers, van wie de werkgever niet verplicht is het loon bij ziekte door te betalen (bijvoorbeeld omdat zij geen werkgever meer hebben), recht hebben op een uitkering.
- **Toeslagenwet:** Een Nederlandse wet die wordt uitgevoerd door UWV. De toeslag op grond van deze wet vult het inkomen van personen die een uitkering ontvangen in bepaalde situaties aan tot het [sociaal minimum](#).
- **Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV):** een Nederlandse uitvoeringsinstelling die dat verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de werknemersverzekeringen (werkloosheid, ziekte, arbeidsongeschiktheid).

Meer informatie

Publicatie en website van de Europese Commissie:

- [Dekking van sociale zekerheid bij werkloosheid: uw rechten als EU-burger in het buitenland](#)

Met wie moet ik contact opnemen?

Als u ziek wordt, dient u zich zo snel mogelijk ziek te melden bij uw werkgever. Als u geen arbeidsovereenkomst heeft, moet u een uitkering aanvragen en uw ziekte bij UWV melden.

Werkt u als zelfstandige, dan kunt een verzekering afsluiten voor het geval u ziek wordt. Zie voor meer informatie: [Verzekering voor zelfstandigen tegen ziekte of arbeidsongeschiktheid](#)

Als u op zoek bent naar advies of hulp bij uw EU-rechten, [vraag dan hulp aan de EU](#).

Nabestaanden en Ouderdom

Ouderdomspensioen

Hier kunt u lezen over ouderdomspensioen in Nederland.

In welke situatie heb ik recht op vergoedingen?

Het Nederlandse pensioenstelsel bestaat uit drie pijlers: de Algemene Ouderdomswet (AOW), aanvullende pensioenopbouw via de werkgever en aanvullende individuele pensioenverzekeringen.

Algemene Ouderdomswet (AOW)

Als u in Nederland woont of werkt, bent u verzekerd onder de Algemene Ouderdomswet (AOW), maar er zijn enkele uitzonderingen (zoals gedetacheerde werknemers). Iedereen die de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt, heeft recht op een AOW-uitkering. Dit wordt de eerste pensioenpijler genoemd. Het is het basisinkomen om te kunnen rondkomen.

AOW-gerechtigde leeftijd: overzicht

2024-2027	67 jaar
2028-2029	67 jaar en 3 maanden

Vanaf 2028 wordt de wettelijke pensioenleeftijd alleen verhoogd als de levensverwachting blijft stijgen. U kan uw AOW-gerechtigde pensioenleeftijd op de volgende webpagina nakijken (vast of een schatting, afhankelijk van uw geboortjaar) <https://www.svb.nl/nl/aow/aow-leeftijd/uw-aow-leeftijd>.

Kijk [hier](#) voor meer informatie over de AOW.

Als u in het buitenland woont, kunt u onder bepaalde omstandigheden vrijwillig een verzekering afsluiten voor de AOW. U dient dat binnen een jaar vanaf het moment dat u in het buitenland woont aan te vragen. Als u in het buitenland heeft gewoond en in Nederland gaat wonen of werken, kunt u er onder strikte voorwaarden voor kiezen om vrijwillig extra AOW-jaren in te kopen. Als u dit niet doet, krijgt u geen AOW voor de jaren dat u niet in Nederland woonde of werkte.

Aanvullend pensioen

Als u in Nederland werkt, kunt u ook verzekerd zijn voor een aanvullend pensioen. Zo'n 90% van de werkgevers heeft een aanvullende pensioenregeling (de zogenoemde tweede pensioenpijler). Hierdoor krijgen gepensioneerde werknemers een aanvullende uitkering bovenop de AOW-uitkering.

Het pensioenfonds van uw werkgever weet hoeveel pensioen u tot nu toe heeft opgebouwd. Werknemers ontvangen elk jaar een zogenoemd uniform pensioenoverzicht. U kunt ook uw online pensioenoverzicht raadplegen op: <https://www.mijnpensioenoverzicht.nl/>.

Individuele verzekeringen

Individuele verzekeringen zijn bijvoorbeeld lijfrenten, koopsommen en levensverzekeringen. Via deze derde, zogenoemde pensioenpijler spaart u fiscaal aantrekkelijk voor extra pensioen. Bijvoorbeeld om een hiaat in het aanvullende pensioenverzekeringsregister aan te vullen of eerder met pensioen te gaan.

Zelfstandigen

Zelfstandigen moeten zelf voor hun aanvullende pensioen zorgen. Zij kunnen dit doen met individuele verzekeringen.

Aan welke voorwaarden moet ik voldoen?

Zie: In welke situatie heb ik recht op vergoedingen?

Waar heb ik recht op en hoe kan ik daar aanspraak op maken?

U bouwt voor elk jaar dat u in Nederland woont of werkt 2% van een volledige AOW op. Na 50 jaar verzekerd geweest te zijn, heeft u recht op een volledige AOW. Heeft u in het buitenland gewoond en was u niet verzekerd voor AOW tijdens deze periode, dan bouwt u geen AOW op voor deze periode. Om recht te hebben op AOW moet u voor minstens één jaar voor AOW verzekerd zijn geweest.

AOW wordt maandelijks betaald. Het bedrag wordt 2 keer per jaar aangepast aan de loonstijgingen. Het vakantiegeld wordt in mei betaald.

U kunt de [huidige AOW-bedragen](#) online raadplegen.

AIO-aanvulling

Als u in Nederland woont en geen volledig AOW-pensioen ontvangt, en ook weinig andere inkomsten en middelen naast uw AOW-pensioen heeft, heeft u mogelijk recht op een aanvulling op uw AOW-pensioen (Aanvullende Inkomensvoorziening voor ouderen of AI- supplement), Deze toeslag wordt betaald in het kader van de Participatiewet. Voor meer informatie, zie: <https://www.svb.nl/nl/aio>

Verklarende woordenlijst

- [Algemene Ouderdomswet \(AOW\)](#): Iedereen die in Nederland woont of werkt is verzekerd onder AOW en heeft recht op een pensioen bij het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd.
- **AOW-gerechtigde leeftijd**: De AOW-gerechtigde leeftijd wordt langzaam verhoogd. In 2024, 2025, 2026 en 2027 zal hij 67 jaar bedragen. In 2028 en 2029 zal het 67 jaar en 3 maanden zijn. Vanaf 2026 wordt de AOW-leeftijd alleen verhoogd als de levensverwachting blijft stijgen.
- [Sociale Verzekeringsbank \(SVB\)](#): Uitvoerder op het gebied van sociale zekerheid in Nederland.
- [Aanvullende inkomensvoorziening ouderen \(AIO\)](#): Aanvulling op uw AOW-pensioen uit de bijstandswet (WWB).

Meer informatie

Op de websites hieronder wordt beschreven wat uw rechten zijn. Dit zijn geen websites van de Europese Commissie en geven niet de standpunten van de Europese Commissie weer:

- [AOW](#)
- [Pensioen via uw werkgever](#)

Publicatie en website van de Europese Commissie:

- [In het buitenland met pensioen gaan: uw rechten als EU-burger in het buitenland](#)

Met wie moet ik contact opnemen?

AOW: Als u in Nederland woont, zult u een paar maanden voordat u de wettelijke pensioenleeftijd bereikt, erover worden geïnformeerd dat u een aanvraag voor AOW-pensioen kunt indienen. U kunt uw aanvraag online indienen of, op verzoek, op papier. U moet dit (digitale of papieren) formulier invullen en terugsturen naar de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Als u in een ander EU-land woont, kunt u een aanvraag voor AOW van de autoriteiten in het land waar u woont of in het land waar u het laatst verzekerd was.

Aanvullende pensioenen en pensioenverzekeringen: vraag uw werkgever om meer informatie. Als zelfstandige kunt u zelf een pensioensverzekering afsluiten.

Nabestaandenuitkering

Hier kunt u lezen over welke uitkeringen er in Nederland zijn voor nabestaanden.

In welke situatie heb ik recht op een uitkering?

Als uw (ex)partner overleden is, heeft u mogelijk recht op een uitkering via de Algemene Nabestaandenwet (Anw-uitkering). De (ex)partner moet in Nederland hebben gewoond of in Nederland hebben gewerkt en belasting betaald. Voor sommige categorieën, zoals gedetacheerde werknemers, gelden andere bepalingen.

Ook minderjarige kinderen kunnen een uitkering krijgen indien beide ouders overlijden. Dit geldt voor zowel eigen als geadopteerde kinderen.

Als u niet meer in Nederland woont of werkt, kunt u er voor kiezen om vrijwillig voor de Anw verzekerd te blijven. U dient dit dan binnen een jaar na vertrek uit Nederland aan te vragen bij de SVB.

Aan welke voorwaarden moet ik voldoen?

Iedereen die in Nederland woont of werkt, is automatisch verzekerd voor de Anw, maar er zijn enkele uitzonderingen (zoals gedetacheerde werknemers).

Als partner van een overleden verzekerde persoon heeft u recht op een Anw-uitkering als u:

- een ongetrouwd kind onder de 18 jaar heeft;
- een kind verwacht;
- voor meer dan 45% arbeidsongeschikt bent.

De Anw-uitkering stopt als u:

- geen ongetrouwd kind onder de 18 jaar meer heeft (of het kind gaat ergens anders wonen)
- niet langer voor meer dan 45% arbeidsongeschikt bent
- de pensioengerechtigde leeftijd voor de Algemene Ouderdomswet (AOW-leeftijd) bereikt
- hertrouwt, een geregistreerd partnerschap aangaat of gaat samenwonen.

Waar heb ik recht op en hoe kan ik daar aanspraak op maken?

De Sociale Verzekeringsbank (SVB) is verantwoordelijk voor de Anw-uitkeringen.

Er zijn verschillende Anw-uitkeringen:

- de uitkering voor partners en voor ex-partners die alimentatie ontvangen
- de uitkering voor kinderen tot 16 jaar van wie beide ouders zijn overleden tot 16 jaar en in sommige gevallen tot 21 jaar, zie hieronder.

De hoogte van de nabestaandenuitkering is afhankelijk van het inkomen van de nabestaande. Er geldt een maximum van 70% van het minimumloon. Nabestaanden ontvangen ook een vakantie-uitkering in de maand mei van elk jaar.

De hoogte van de wezenuitkering is afhankelijk van de leeftijd van de wees en is gekoppeld aan het minimumloon. Wezen tussen de 16 en 21 jaar kunnen onder bepaalde omstandigheden ook een wezenuitkering krijgen. Bijvoorbeeld als ze voltijds op school zitten, of voor ten minste een broertje of zusje zorgen die ook een wezenuitkering krijgt.

Nabestaandenpensioen

Werknemers kunnen vaak binnen aanvullende pensioenregelingen een [nabestaandenpensioen](#) voor hun partner opbouwen. Bij uw pensioenfonds kunt u navragen hoe dit bij u is geregeld. Het nabestaandenpensioen komt boven op een eventuele nabestaandenuitkering.

Verklarende woordenlijst

- **Anw-uitkering:** Een uitkering voor nabestaanden via de Algemene Nabestaandenwet.
- **Sociale Verzekeringsbank (SVB):** Uitvoerder op het gebied van sociale zekerheid in Nederland.

Meer informatie

Op onderstaande websites vindt u informatie over uw rechten. Het gaat niet om websites van de Europese Commissie en bijgevolg vertegenwoordigen ze niet het standpunt van de Europese Commissie:

- [Nabestaandenuitkering](#)

Publicatie en website van de Europese Commissie:

- [Nabestaandenpensioenen en uitkeringen bij overlijden: uw rechten als EU-burger in het buitenland](#)

Met wie moet ik contact opnemen?

Op de website van de SVB vindt u alle [informatie en aanvraagformulieren voor de nabestaandenuitkering](#).

Als u op zoek bent naar advies of hulp bij uw EU-rechten, [vraag dan hulp aan de EU](#).

Bijstandsuitkeringen

Bijstandsuitkeringen

Hier kunt u lezen over bijstandsuitkeringen in Nederland.

In welke situatie heb ik recht op vergoedingen?

De Participatiewet garandeert een minimum inkomen voor iedereen die legaal in Nederland woont en onvoldoende middelen heeft om zich te onderhouden.

Aan welke voorwaarden moet ik voldoen?

U heeft recht op een bijstandsuitkering als u:

- rechtmatig in Nederland woont
- 18 jaar of ouder bent
- als alleenstaande, alleenstaande ouder of als gezin een in aanmerking te nemen inkomen heeft dat lager is dan de bijstandsnorm
- geen beroep kunt doen op een andere uitkering
- een eigen vermogen heeft dat niet boven een bepaald bedrag uitkomt
- niet in de gevangenis of een huis van bewaring zit

Eigen vermogen

Het eigen vermogen mag niet meer zijn dan [een bepaald maximum](#) voor koppels die samenwonen of getrouwd zijn en alleenstaande ouders, en niet meer dan een [ander maximum](#) voor alleenstaanden. Onder eigen vermogen valt niet alleen spaargeld, maar bijvoorbeeld ook een auto.

Als u een eigen huis bezit, wordt de waarde daarvan ook in aanmerking genomen bij het bepalen van uw vermogen. Van deze waarde wordt een [bepaald bedrag](#) niet meegerekend.

Is de waarde van uw huis, verminderd met de nog af te lossen hypotheek, hoger dan het maximumbedrag? Dan kan de gemeente u een bijstandsuitkering toekennen op basis van een geldlening.

Kijk [hier](#) voor de bedragen van het huidige maximaal toegestaan vermogen

Plichten

Als u een bijstandsuitkering ontvangt, dient u al het mogelijke te doen om werk te vinden. Uw gemeente kan u daarbij helpen. Alleenstaande ouders met een kind tot 5 jaar oud kunnen vragen om van de verplichting om werk te zoeken vrijgesteld te worden. De ouder blijft in dat geval verplicht om trainingen te volgen.

Lees [hier](#) meer over uw plichten als u een bijstandsuitkering ontvangt.

Waar heb ik recht op en hoe kan ik daar aanspraak op maken?

Bijstandsnormen 2019

De bijstandsnormen voor alleenstaanden, alleenstaande ouders en gehuwden van 21 jaar of ouder, maar jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd (AOW-leeftijd) zijn gebaseerd op het netto minimumloon. Er zijn drie verschillende categorieën: 18-21 jaar. 21-pensioengerechtigde leeftijd en vanaf de pensioengerechtigde leeftijd.

De uitkering die u heeft is afhankelijk van uw leeftijd en leefsituatie. Het bedrag van sociale bijstand hangt af van het aantal personen van 27 jaar of ouder die in hetzelfde huis wonen, ongeacht of ze familie van elkaar zijn of niet (gedeelde woonlasten-standaard). Naar dergelijke mensen wordt verwezen als kostendelers. Daarnaast wordt jaarlijks 5% vakantiegeld uitbetaald.

Ouderen met een onvolledig pensioen kunnen daarnaast aanspraak maken op de aanvullende inkomensvoorziening voor ouderen (AIO).

Zie [hier](#) de huidige bedragen van de bijstandsuitkering.

Onder bepaalde omstandigheden heeft u ook recht op [Huurtoeslag](#) en [Zorgtoeslag](#).

Bijzondere bijstand

[Bijzondere bijstand](#) is een vergoeding voor noodzakelijke uitgaven die u door bijzondere omstandigheden niet kunt betalen. Bijvoorbeeld uitgaven voor de aanschaf van een wasmachine. Uw gemeente betaalt dit bedrag.

Jong en ziek/ invalide

Zie voor meer informatie het hoofdstuk over invaliditeitsuitkeringen.

Verklarende woordenlijst

- **Participatiewet:** Een Nederlandse wet die een minimum inkomen garandeert voor iedereen die legaal in Nederland woont en onvoldoende middelen heeft om zichzelf te onderhouden.
- **Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong):** Regeling voor kinderen en jongeren die een langdurige ziekte of handicap hebben op hun 17e verjaardag of tijdens hun schoolperiode of studie.
- **Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV):** een Nederlandse uitvoeringsinstelling verantwoordelijk voor het uitvoeren van de werknemersverzekeringen (werkloosheid, ziekte, arbeidsongeschiktheid).

Meer informatie

Op de websites hieronder wordt beschreven wat uw rechten zijn (dit zijn geen websites van de Europese Commissie en geven niet de standpunten van de EC weer):

- [Bijstand](#)
- [Bijstand voor zelfstandigen](#)

Publicatie en website van de Europese Commissie:

- [Dekking van sociale zekerheid bij werkloosheid: uw rechten als EU-burger in het buitenland](#)

Met wie moet ik contact opnemen?

- Meer informatie over het aanvragen van bijstand kan u [online](#) vinden.
- Meer informatie over het aanvragen van huurtoeslag kan u [online](#) vinden of bij **de Belastingdienst**.
- Als u een vraag heeft met betrekking tot uw EU-rechten, [vraag dan hulp aan de EU](#).

Werkloosheid

Werkloosheid

Hier kunt u lezen over uitkeringen in Nederland als u werkloos wordt.

In welke situatie heb ik recht op een uitkering?

Als u werkloos wordt in Nederland kunt u recht hebben op een werkloosheidsuitkering op basis van de Werkloosheidswet (WW).

Aan welke voorwaarden moet ik voldoen?

Voor een WW-uitkering gelden onder meer de volgende voorwaarden:

- u bent verzekerd voor werkloosheid. Dit is het geval als u werkzaam bent als werknemer en de pensioengerechtigde leeftijd (AOW-leeftijd) nog niet hebt bereikt, of als u een vrijwillige verzekering heeft;
- u heeft minstens 5 werkuren per week verloren (en het bijbehorende salaris) (in het geval van werknemers die een dienstbetrekking hebben van minder dan 10 uur per week de helft van het aantal werkuren)
- u bent voor werk op de Nederlandse arbeidsmarkt beschikbaar
- u dient te voorkomen dat u werkloos wordt of blijft door onder andere voldoende te solliciteren naar passende arbeid
- u heeft minimaal 26 weken gewerkt in de 36 weken voordat u werkloos werd (als u in deze periode ook in een andere lidstaat heeft gewerkt, wordt voor de beoordeling van het recht op werkloosheidsuitkering rekening gehouden met deze periode van werken in de andere lidstaat alsof u deze in Nederland heeft vervuld)
- u bent niet door eigen schuld werkloos geworden

U heeft geen recht op een werkloosheidsuitkering als u:

- werkloos bent geworden door uw eigen schuld.
- een uitkering vanwege ziekte of invaliditeit ontvangt
- de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt
- buiten Nederland verblijft of woont (er zijn uitzonderingen)
- niet rechtmatig in Nederland verblijft
- in de gevangenis zit, zich aan de gevangenis onttrekt of uit de gevangenis ontsnapt

Waar heb ik recht op en hoe kan ik daar aanspraak op maken?

U ontvangt 75% van uw laatste salaris (tot een maximum van 274,44 EUR per dag gedurende de eerste 2 maanden en daarna 70% van het laatstverdiende loon).

De duur van WW-uitkering is 3 maanden. De duur kan worden verlengd als u ten minste 208 uur betaald werk heeft verricht gedurende ten minste 4 van de 5 jaar voorafgaand aan het jaar waarin u werkloos werd.

Gedurende de 10 tien jaar geeft elk jaar dienstverband recht op één maand WW-uitkering. Als er jaren in dienstverband zijn voor het jaar 2016, geeft vanaf het 11de jaar elk gewerkt jaar voor 2016 recht op één maand WW-uitkering, en elk jaar in dienstverband vanaf 2016 geeft recht op ½ maand WW-uitkering. De maximale uitkeringsduur is 24 maanden.

Om aanspraak te kunnen maken op een werkloosheidsuitkering dient u binnen een week nadat u werkloos wordt een aanvraag in te dienen bij UWV en u te registreren bij UWV als werkzoekende.

Als uw [uitkering lager dan het sociaal minimum](#) is, komt u mogelijk in aanmerking voor een toeslag op basis van de [Toeslagenwet](#). Het recht op en de hoogte van de uitkering zijn afhankelijk van uw inkomen en eventueel dat van uw partner.

Als u niet aan de voorwaarden voldoet om een WW-uitkering te krijgen, kunt u in aanmerking komen voor een bijstandsuitkering. Het recht op en de hoogte van de bijstandsuitkering hangen af van uw financiële situatie en die van uw huishouden.

Verklarende woordenlijst

- **WW-uitkering:** Werkloosheidsuitkering volgens de Werkloosheidswet (WW), die onvrijwillig werkloze werknemers met voldoende arbeidsverleden en beschikbaar voor arbeid, een tijdelijke uitkering biedt.
- **Bijstandsuitkering:** garandeert een minimum inkomen voor iedereen die legaal in Nederland woont en onvoldoende middelen heeft om zich te onderhouden.
- **[Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen \(UWV\)](#):** is een Nederlandse uitvoeringsinstelling die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de werknemersverzekeringen (werkloosheid, ziekte, arbeidsongeschiktheid).
- **[Toeslagenwet](#):** Een Nederlandse wet die wordt uitgevoerd door [UWV](#). De wet vult het inkomen aan tot het [sociaal minimum](#) van personen die een uitkering ontvangen.

Meer informatie

Op onderstaande websites vindt u informatie over uw rechten. Het gaat niet om websites van de Europese Commissie en bijgevolg vertegenwoordigen ze niet het standpunt van de Europese Commissie:

- [Werken in Nederland](#)

Publicatie en website van de Europese Commissie:

- [Dekking van sociale zekerheid bij werkloosheid: uw rechten als EU-burger in het buitenland](#)

Met wie moet ik contact opnemen?

U kunt een uitkering aanvragen via:

- <https://www.werk.nl/werkzoekenden/werkmap/>
- Telefonische informatie: +31 88 8989294 (lokaal tarief – kosten zijn afhankelijk van uw telefoonaanbieder) of +31 0900-9294 (0,04 EUR per minuut).
- Telefonische informatie vanuit het buitenland: +31 88 898 20 01
- Het tarief hangt af van uw telecomprovider.

Als u een vraag heeft met betrekking tot uw EU-rechten, [vraag dan hulp aan de EU](#).

Eerdere perioden van verzekering in andere lidstaten

Naar het buitenland verhuizen

Hier kunt u lezen over de samentelling van de verzekerde periode in Nederland en andere EU-lidstaten of landen die onder EU-verordeningen vallen waar u gewoond en/of gewerkt heeft.

Welke regels voor de coördinatie van de sociale zekerheid zijn na de brexit van toepassing op het Verenigd Koninkrijk?

De EU-regels inzake de coördinatie van de sociale zekerheid zijn vanaf 1 januari 2021 niet langer van toepassing op en in het Verenigd Koninkrijk. De rechten van personen die onder het [terugtrekkingsakkoord](#) tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk vallen, blijven echter beschermd.

Voor personen die niet onder het terugtrekkingsakkoord vallen, wordt de coördinatie van de sociale zekerheid tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk geregeld bij het desbetreffende protocol bij de [handels- en samenwerkingsovereenkomst](#). Hoewel het protocol vergelijkbaar is met de EU-regels en een breed toepassingsgebied heeft, voorziet het niet in een beschermingsniveau dat identiek is aan dat van de EU-verordeningen.

In welke situatie ben ik verzekerd?

Als u gaat werken in een EU-land of andere landen die onder de EU-verordeningen vallen, maakt u in het algemeen niet langer deel uit van het Nederlandse socialezekerheidsstelsel en zijn de wetten van uw nieuwe land op u van toepassing.

Als u in een ander EU-land of andere landen die onder dezelfde verordeningen vallen, hebt gewoond, gewerkt en/of premie hebt betaald, kan bij de berekening van uw uitkering in Nederland rekening worden gehouden met de tijd dat u in een van deze landen hebt gewoond, de periode dat u hebt gewerkt of de premies die u hebt betaald.

Brexit

In het geval van het VK moet elk geval afzonderlijk worden beoordeeld om te bepalen of een persoon onder de werkingssfeer van artikel 30 van de Intrekkingsovereenkomst valt en dus de coördinatieverordeningen van de EU van toepassing zijn, dan wel of hij onder de werkingssfeer van de in artikel 32 van de Intrekkingsovereenkomst beschreven situaties valt en/of onder de nationale wetgeving en het aan de handels- en samenwerkingsovereenkomst gehechte protocol betreffende de coördinatie van de sociale zekerheid valt.

Waar heb ik recht op?

Als u in Nederland komt werken (als werknemer), bent u wettelijk verzekerd bent via de *werknemersverzekeringen*. Om voor de Nederlandse *volksverzekeringen* in aanmerking te komen, moet u in Nederland werken of wonen.

Er kunnen uitzonderingen gelden voor bepaalde specifieke categorieën, zoals gedetacheerde werknemers.

De werknemersverzekeringen bestaan uit de Werkloosheidswet (WW), de Ziektewet (ZW) en de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA).

De volksverzekeringen bestaan uit de Algemene Ouderdomswet (AOW), de Algemene nabestaandenwet (Anw), de Algemene Kinderbijslagwet (AKW) en de Wet langdurige zorg (Wlz).

Op basis van de Zorgverzekeringswet (ZVW) bent u verplicht een zorgverzekering af te sluiten.

Samentellen van verzekerde perioden

Eerdere perioden van verzekering in andere lidstaten worden in aanmerking genomen bij de vaststelling van het recht op de volgende uitkeringen:

recht op een werkloosheidsuitkering

- WW van 3 maanden arbeidsverleden van ten minste 26 weken in de 36 weken voordat u werkloos werd;
- verlengde duur van de WW-uitkering: minstens 208 uren betaald werk gedurende minstens 4 van de 5 jaar vóór het jaar dat u werkloos werd;

- 3 maanden loongerelateerde WIA-/WGA-uitkering voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten: arbeidsverleden van minimaal 26 weken in de 36 weken voordat u ziek werd. Voldoet u hier niet aan, dan kunt u toch een vervolgitkering of loonaanvullingsuitkering krijgen verlengde periode van ontvangst van een WIA-/WGA-uitkering: ten minste 208 uur betaald werk in een kalenderjaar.

Meer informatie

Publicatie en website van de Europese Commissie:

- [Dekking van sociale zekerheid: uw rechten als EU-burger in het buitenland](#)

Met wie moet ik contact opnemen?

Als u een vraag heeft met betrekking tot uw EU-rechten, [vraag dan hulp aan de EU](#).

Ingezetenschap

Ingezetenschap

Hier kunt u lezen over ingezetenschap in Nederland.

Ben ik een ingezetene?

Om onder de werking van het Nederlandse socialezekerheidsstelsel te vallen en dus verzekerd te zijn voor de volksverzekeringen dient u rechtmatig in Nederland te werken of wonen.

Rechtmatig wil zeggen dat u Nederlander of een andere EU-burger bent of dat u voldoet aan de voorwaarden voor rechtmatig verblijf van de Vreemdelingenwet. De Vreemdelingenwet regelt heel precies in welke gevallen u als vreemdeling in Nederland mag verblijven.

Persoonlijke band van duurzame aard

U wordt geacht in Nederland te wonen als tussen u en Nederland een persoonlijke band van duurzame aard bestaat. Of er sprake is van zo'n band hangt onder meer af van:

- de duur en de continuïteit van het verblijf in Nederland,
- de aard en de specifieke kenmerken van de uitgeoefende werkzaamheden, vooral de plaats waar deze meestal worden uitgeoefend,
- het stabiele karakter van de werkzaamheden of de duur van een arbeidsovereenkomst,
- de gezinssituatie en de familiebanden,
- het bezoek van een Nederlandse school door de kinderen,
- het volgen van een cursus om de Nederlandse taal te leren, van een inburgeringscursus of een beroepsopleiding,
- de uitoefening van vrijwilligerswerk en andere activiteiten,
- in het geval van studenten, de bron van hun inkomsten,
- de huisvestingssituatie en hoe permanent deze is,
- de lidstaat waar de betrokkene woont voor de belasting.

Toets op rechtmatig wonen

Factoren als woon- en werkomgeving, gezin, financiën en inschrijving in het bevolkingsregister worden tegen elkaar afgewogen om tot een eindoordeel te komen; er wordt niet beslist op basis van één factor, maar op het onderlinge verband tussen de verschillende factoren.

De wil van een betrokkene om in Nederland te wonen kan van belang zijn. De intentie dient echter te worden beoordeeld aan de hand van het gedrag en dient te blijken uit de feiten en omstandigheden.

De toets op het rechtmatig wonen wordt op individueel niveau getest. Gezinsleden die niet rechtmatig in Nederland wonen, hebben geen recht op uitkering, ook al heeft de partner/ouder die wel rechtmatig in Nederland verblijft dat wel.

Waar heb ik recht op en hoe kan ik een aanvraag indienen?

De algemene regel is dat iedereen die in Nederland woont, verzekerd is voor deze volksverzekeringen. Ook kunnen ingezetenen in Nederland aanspraak maken op bijstand op grond van de Participatiewet en jonggehandicapten een uitkering op basis van de [Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten \(Wajong\)](#).

Meer informatie

Publicatie en website van de Europese Commissie:

- [Dekking van sociale zekerheid: uw rechten als EU-burger in het buitenland](#)

Hoe neemt u contact op met de EU?

Kom langs

Er zijn honderden Europe Direct-informatiecentra overal in de Europese Unie. U vindt het adres van het dichtstbijzijnde informatiecentrum op: europa.eu/european-union/contact_nl

Bel of mail

Europe Direct is een dienst die uw vragen over de Europese Unie beantwoordt. U kunt met deze dienst contact opnemen door:

- te bellen naar het gratis nummer: 00 800 6 7 8 9 10 11
(bepaalde telecomaandieners kunnen wel kosten in rekening brengen),
- te bellen naar het gewone nummer: +32 22999696, of
- een e mail te sturen via: europa.eu/european-union/contact_nl

Waar vindt u informatie over de EU?

Online

Informatie over de Europese Unie in alle officiële talen van de EU is beschikbaar op de Europawebsite op: europa.eu/european-union/index_nl

EU-publicaties

U kunt publicaties van de EU downloaden of bestellen op:

publications.europa.eu/nl/publications. (sommige zijn gratis, andere niet). Als u meerdere exemplaren van gratis publicaties wenst, neem dan contact op met Europe Direct of uw plaatselijke informatiecentrum (zie europa.eu/european-union/contact_nl).

EU-wetgeving en aanverwante documenten

Toegang tot juridische informatie van de EU, waaronder alle EU-wetgeving sinds 1952 in alle officiële talen, krijgt u op EUR Lex op: eur-lex.europa.eu

Open data van de EU

Het opendataportaal van de EU (data.europa.eu/euodp/nl) biedt toegang tot datasets uit de EU. Deze gegevens kunnen gratis worden gedownload en hergebruikt, zowel voor commerciële als voor niet-commerciële doeleinden.

